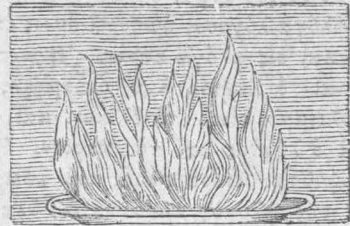
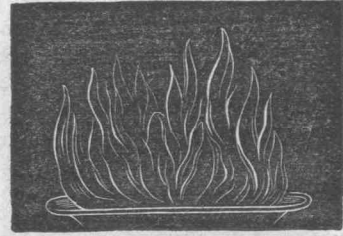

ώνονται ὡς στερεαί. Προσέτι δύσκολον δὲν μᾶς εἶναι καὶ νὰ τὰς φωτογραφήσωμεν, ὥστε νὰ τὰς ἔχωμεν ἀληθῶς στερεάς. Ἀλλὰ δὲν ἤθελον μόνον τοῦτο νὰ σᾶς εἰπῶ. Ἄν λάβω μίαν φλόγα ἰκανῶς ἀνεπτυγμένην, δὲν θὰ ἔχη τὴν ὁμοιοειδῆ ἐκείνην μορφήν, τὸ κανονικὸν τῆς περιφερείας τὸ ὁποῖον ἔχει ἡ φλόξ τοῦ λύχνου ἢ τοῦ κηρίου, ἀλλὰ ἐκχειρίζει οὕτως εἰπεῖν πανταχόθεν, ἐκρήγνυται μετὰ ζωτικῆς δυνάμεως ἀληθῶς θαυμασίας. Θὰ μεταχειρισθῶ τώρα νέον εἶδος καυσίμου ὕλης, ἣτις ὅμως θὰ μιμῆται ἄριστα τοῦ κηρίου τὸ ἄλειμμα. Ἴδου καὶ μία σφαῖρα βαμβάκιου. Αὕτη θὰ εἶναι τὸ φτίλλιον. Τὴν βυθίζω εἰς οἰνόπνευμα, καὶ ἔπειτα τὴν ἀνάπτω. Κατὰ τί διαφέρει ἀπὸ κηρίον σύνθεσις; Κατὰ τοῦτο, ὅτι ἔχει δύναμιν, ζωρότητα, εὐκίνησιν, ἣτις δὲν ὑπάρχει εἰς τὸ κηρίον. Ἰδέτε πῶς ἐκτοξεύονται αὐταὶ αἱ λαμπραὶ γλώσσαι πυρός. Ἡ γενικὴ διάθεσις τῆς φλογός, ἣτις καὶ ἐδῶ ἀναβαίνει, εἶναι ἡ ἴδια ὡς καὶ εἰς τὸ κηρίον· ἀλλὰ τὸ κηρίον δὲν ἔχει αὐτὰς τὰς γλώσσας αἱ ὁποῖαι ἐδῶ ἐκτινάσσονται. Πόθεν αὕτη ἡ διαφορὰ; Θὰ σᾶς τὴν ἐξηγήσω· καὶ ὅταν τὴν γνωρίσητε θὰ ἠμπορήτε νὰ ἐνοήσητε καλλίτερον καὶ ὅ,τι ἔχω νὰ σᾶς εἰπῶ κατόπιν. Εἰς τὴν Ἀγγλίαν τὰ παιδιά πολλάκις παίζουν τὸ ἐξῆς παιγνίδιον. Εἰς πινάκιον περιέχον σταφύλια ἀνάπτουσιν οἰνόπνευμα, καὶ ἔπειτα προσπαθοῦσιν ν' ἀρπάσωσιν ἀπὸ αὐτὸ ῥώγας, χωρὶς νὰ κτύσωσι τοὺς δακτύλους των. Ἴδου τὸ πινάκιον. Ἐπρεπε κυρίως νὰ θερμάνω καὶ αὐτὸ, καὶ τὰ σταφύλια καὶ τὸ οἰνόπνευμα πρὶν τὸ ἀνάψω. Ἀλλ' ἀδιάφορον, ἐπειδὴ τὸ πείραμα ἡμῶν δὲν θὰ διαρκῆσῃ πολὺ, καὶ γίνεται μόνον διὰ νὰ ἐνοήσητε τὴν θεωρίαν τῆς φλογός. Τὸ πινάκιον λοιπὸν καὶ τὸ οἰνόπνευμα εἶναι ἡ κοτύλη καὶ ἡ καύσιμος ὕλη· τὰ σταφύλια ἐπέχουσι τὸν τόπον τῶν φτιλλίων. Ἴδου, ὡς ἀνάπτω τὸ ὑγρὸν πόσαι πολλαὶ καὶ ὠραῖαι γλώσσαι φλογός ὑψοῦνται! Καὶ αὐτῶν αἰτίαι εἶναι ὁ ἀήρ, ὅστις ἐξ αἰτίας τῆς θερμότητος τῆς φλογός φθάνει εἰς αὐτὴν ὑπὲρ τὰ χεῖλη τοῦ πινακίου. Ἀλλὰ διατί αἱ πολλαὶ γλώσσαι; Διότι τὸ πινάκιον παριστᾷ ἓν κηρίον, ἀλλὰ πολλὰ κηρία ὁμοῦ· ἐκάστη ῥώγα σταφυλίου εἶναι ἓν φτίλλιον, καὶ ἐπομένως τὸ ῥεῦμα πνέει ὅλως ἀτάκτως, καὶ δίδει εἰς ἐκάστην γλώσσαν ἰδιαιτέραν ὑπαρξίν, μὴ ἀφήνον νὰ σχηματισθῇ μία φλόξ μονοειδής. Δὲν πρέπει ὅμως, ὅταν βλέπετε ὅλας αὐτὰς τὰς γλώσσας ὁμοῦ, ὅτι φαντάζεσθε ὅτι τοῦτο τὸ ἰδιαιτέρον σχῆμα ἔχει ἡ φλόξ. Τοιαύτη ἀπαράλλακτος φλόξ ποτὲ δὲν ὑπάρχει εἰς δεδομένην στιγμὴν. Ἡ φλόξ, ὡς ἐκείνη τὴν ὁποίαν εἶδατε ὅτι ἐξέπεμπεν ἡ σφαῖρα τοῦ βράμβακος, ποτὲ δὲν ἔχει ὁποῖον σχῆμα φαίνεται ὅτι ἔχει· διότι σύγκειται ἐκ πανμπόλων διαφορῶν φλογῶν, αἱ ὁποῖαι γενῶνται καὶ σβύνουσι τόσον ταχέως ἢ μία μετὰ

τὴν ἄλλην, ὥστε ὁ ὀφθαλμὸς μόνον τὸ σύνολον αὐτῶν διακρίνει.

Ἀνέλυσα ἐπίτηδες ἄλλοτε μίαν φλόγα ἔχουσαν τὸν γενικὸν αὐτὸν χαρακτῆρα, καὶ τοῦτο αὐτῆς τὸ διάγραμμα σᾶς δεῖκνυει τὰ διάφορα μέρη ἐξ ὧν σύγκειται. Ὡς σᾶς εἶπα, δὲν πα-

Σχ. 12.

ρουσιάζονται ὅλα ταῦτοχρόνως, ἀλλὰ φαίνονται ὡς σύγχρονα μόνον διότι τάχιστα ἀντικαθιστῶσι τὰ μὲν τὰ δέ.

Λυποῦμαι καὶ ἐντρέπομαι ὅτι τόσον ὀλίγον ἐπροχωρήσαμεν εἰς τὸ θέμα ἡμῶν, καὶ ὅτι πρέπει τώρα νὰ χωρισθῶμεν, χωρὶς καὶ νὰ φάγωμεν τὰ σταφύλια, ἀφ' οὗ τὰ ἐκαύσαμεν. Ἀλλὰ κατ' οὐδένα λόγον δὲν θέλω νὰ σᾶς κρατήσω περισσότερο ἀπὸ τὴν προσδιορισμένην ὥραν. Τὸ μάθημα ὅμως τοῦτο θὰ μὲ χρησιμεύσῃ ἄλλοτε, καὶ εἰς τὸ ἐξῆς θὰ κάμνω ὀλιγώτερα πειράματα, καὶ θὰ σᾶς λέγω περισσότερα περὶ τοῦ ζητήματος.

A. P. ΡΑΓΚΑΒΗΣ.

*Ἐπιτελεῖται συνέχεια.

ΑΙ ΑΓΓΕΛΙΑΦΟΡΟΙ ΠΕΡΙΣΤΕΡΑΙ ΚΑΙ ΑΙ ΜΙΚΡΟΣΚΟΠΙΚΑΙ ΕΠΙΣΤΟΛΑΙ

Ἐράνισμα ὑπὸ Σ**

Πρὸ δύο περίπου χιλιῶδων ἐτῶν, ἡ Ῥώμη, πρωτεύουσα τότε τοῦ πεπολιτισμένου κόσμου, εἶχε κυριευθῆ ὑπὸ βαρβαρικῶν σιφῶν, τὰ ὁποῖα εἶχον δεκατίσει τὸν Ῥωμαϊκὸν στρατὸν παρὰ τὰς ὄχθας τοῦ Ἀλίου. Μόνον τὸ Καπετώλιον, ὅπου οἱ κατωικοὶ εἶχον καταφύγει, ἀνθίστατο ἔτι πεισματωδῶς εἰς τὰς προσπαθείας τοῦ ἐχθροῦ. Καὶ αὐτὸ ἐπὶ τέλος ἐπρόκειτο νὰ ἀλωθῇ ὑπὸ τὸ σκότος ζοφερᾶς νυκτός, ὅτε αἰφνης αἱ ἱεραὶ τῆς Ἡρας χῆνες ἀφύπνισαν τοὺς κοιμωμένους φύλακας. Ὁ Μάνλιος συλλέγει τοὺς στρατιώτας του

καὶ δραστηρίως ἀποκρούει τοὺς Γαλάτας, ἀναγκασθέντας νὰ λύσωσι τὴν πολιορκίαν.

Ἐπὶ εἴκοσι τῶρα αἰῶνας παραμένει ἡ μνήμη τῶν χινηῶν τοῦ Καπετωλίου ὅπως ἐκεῖνοι δὲ οὕτω καὶ αἱ περιστρεφά τῆς τελευταίας πολιορκίας τῶν Παρισίων δὲν θὰ λησμονηθῶσι.

Θὰ ἐνθυμῶνται ἐπὶ μακρὸν χρόνον οἱ ἄνθρωποι τὰς θαυμασίας ὑπηρεσίας αὐτῶν προσέφερον εἰς τὴν Γαλλίαν διαρκούσης τῆς πρωσσικῆς εἰσβολῆς οἱ πτερωτοὶ οὗτοι ἀγγελιαφόροι, καὶ ἔταν μετὰ αἰῶνας τὰ καθ' ἡμᾶς συμβάντα ἀποτελέσωσιν ἱστορίαν παλαιὰν πλέον ἢ καὶ μυθικήν, καὶ τότε ἀκόμη θὰ φέρεται φήμη ὅτι δύο ἑκατομμυρίων πολιορκουμένων αἱ ἐλπίδες ἐξηρητήθησαν ποτε ἀπὸ τῆς πτέρυγος πτηνοῦ.

Τόσον δὲ μεγάλα εἶναι αἱ ὑπηρεσίαι, αὐτῶν, καθὼς εἴπομεν, προσέφεραν τὰ πτηνὰ ταῦτα ἐπὶ τῆς πολιορκίας τῆς γαλλικῆς πρωτευούσης, ὥστε ὁ ἐπὶ τῶν στρατιωτικῶν ὑπουργὸς ἀπεφάσισεν ὀριστικῶς νὰ ὀργανώσῃ πραγματικὸν ἐναερίον ταχυδρομεῖον. Ἐζητήθη περὶ τούτου ἡ συμβουλή ἀνδρῶν εἰδικῶν καὶ ἀπεφασίσθη, εἰς τὸ ἐξῆς πᾶσα ὄχυρὰ πόλις καὶ πᾶν φρούριον νὰ διατηρῆ περιστρεφῶνα, ἐν τῷ ὁποίῳ νὰ τρέφονται πολυάριθμοι ἀγγελιαφόροι περιστρεφά. Ἐν περιπτώσει πολιορκίας, ἀερόστατα κυβερνώμενα ὑπὸ πεπειραμένων ἀεροπόρων θὰ φέρωσιν ἔξω τῆς πόλεως ταιαύτας περιστρεφά, αἱ ὁποῖαι ἔπειτα θὰ ἐπανέρχονται εἰς τὴν φωλεάν των κομιζόμεναι τὰς ἐπιστολάς καὶ τὰς εἰδήσεις τὰς ἐμπιστευθείσας εἰς αὐτάς. Ἐκτὸς τούτου τὰ ἐν στρατείᾳ στρατιωτικὰ σώματα θὰ παραλαμβάνωσιν ἐκ τῶν προτέρων ἀγγελιαφόρους περιστρεφά ἀνατραφείσας εἰς τὰ κυριώτερα φρούρια, καὶ οὕτω θὰ ἔχωσιν οἱ ἀρχηγοὶ τὴν εὐκολίαν ν' ἀνταποκρίνωνται μετὰ τοὺς φρουράρχους εἰς ὁποιοδήποτε κατάστασιν καὶ ἂν εὐρίσκονται διαρκούσας τοῦ πολέμου τὰ ὑπ' αὐτῶν διοικούμενα φρούρια. Δὲν προσέφυγαν ὅμως μόνον οἱ Γάλλοι εἰς τὰ εὐεργετήματα τὰ ὅποια δύνανται νὰ παρέξωσι τὰ ἐναερία ταχυδρομεῖα, οἱ Γερμανοὶ ἐπωφελήθησαν ἐπίσης τὰ μαθητήματα τὰ ὁποῖα ἤντησαν ἐν Γαλλίᾳ, αἱ δὲ ἐφημερίδες των γέμουσι λεπτομερεῖων περὶ τῶν ὀργανισμῶν, τοὺς ὁποίους θέλουσι νὰ ἐφαρμώσωσιν ἐπὶ τοῦ ἀντικειμένου τούτου.

Πρέπει ἄλλως τε νὰ παρατηρήσωμεν ὅτι πολὺ πρὶν τῆς πολιορκίας τῶν Παρισίων ἐγένετο παρμολοία χροῆσι ἀγγελιαφόρων περιστρεφῶν, ἡ ἰδέα μάλιστα τῆς ἐφαρμογῆς ἐναερίων ταχυδρομείων ἀνήκει εἰς παναρχαίους χρόνους.¹ Οἱ αἰγύπτιοι θαλασσοπόροι, εἰς ἐποχὴν πολὺ ἀπομεμακρυσμέ-

1. Ὁ Ἀἴλιανὸς (Ποικιλ. Ἰστ. βιβλ. Θ', 2) λέγει ὅτι «ἐν Αἴγῳ ἐξ Ὀλυμπίας αὐθημερὸν διηγγέλη ἡ νίκη τοῦ Ταυροσθένους τῷ πατρὶ αὐτοῦ ὑπὸ φάσματός φασιν». Ἄλλοι δὲ φασί, περιστρεφῶν τὸν Ταυροσθένην ἐπάγεσθαι, ἀπολιποῦσαν τοὺς ἑαυτῆς νεοσσοὺς ὄρουσ ἐπὶ καὶ ἀπτήνας. Νικήσαντα δὲ ἀφίνειν τὴν πελειάδα, προσάψαντα πορφυρὰν ἀπτήν τὴν δὲ, ἐπειγομένην πρὸς τοὺς νεοττοὺς, ἀπαυθήμεβας ἐκ Πίσης εἰς Αἴγιναν.»

νην, παρελάμβανον περιστρεφά εἰς τὰ ταξείδια τῶν, τὰς ὁποίας ἔπειτα ἄφινον νὰ πετάξωσιν ἀπὸ τῆς θαλάσσης διὰ νὰ ἀναγγείλωσιν εἰς τοὺς ἰδικούς των τὴν στιγμὴν κατὰ τὴν ὁποίαν ἔφθανον εἰς τὸν λιμένα.

Καὶ πολὺ ἀργότερον εἰς χρόνους πλησιεστέρους πρὸς ἡμᾶς, διάφορα κατορθώματα ὀφείλονται εἰς τὰ ἀγγελιαφόρα πτηνὰ. Κατὰ τὸ ἔτος 1572 ἡ πόλις Λεῦδη τῆς Ὀλλανδίας, κηρυχθεῖσα κατὰ τοῦ βασιλέως τῆς Ἰσπανίας Φιλίππου, ἐπολιορκήθη ὑπὸ τοῦ ἰσπανοῦ στρατηγοῦ Φραγκίσκου Βαλδέη. Ὁ Βαλδέης, στρατηγὸς δραστήριος, ἀποφασιστικὸς καὶ πλήρης ὑπομονῆς, κατεσκεύασεν ἐξήντα δύο χαρακώματα περὶ τὴν πόλιν καὶ ἠδυνήθη οὕτω νὰ τὴν περικυκλώσῃ, σκοπεύων νὰ τὴν ὑποτάξῃ διὰ τῆς πείνης. Τὴν ὀλλανδικὴν πόλιν γενναίως ὑπερησπίζετο ὁ Ἰανὸς Δούζας, ὁ ὁποῖος προσεπάθει νὰ ἀναπτέρωσῃ τὸ θάρρος τῶν πολιορκουμένων ἂν καὶ ἔστεροῦντο τροφῶν καὶ τοὺς ἐδεκάτιζεν ὁ λοιμός. Οὐχ ἤπτον τὰ μαρτύρια τὰ ὅποια ὑπέφερον εἶχον καταντήσει ἀνυπόφορα πλέον καὶ ἐσκέπτοντο νὰ παραδοθῶσιν, ὅτε αἴφνης διαδίδεται ἡ εἰδήσις ὅτι περιστρεφά ἀγγελιαφόροι εἶχον εἰσέλθει ἐντὸς τῶν τειχῶν τῆς πόλεως. Αἱ περιστρεφά ἔφερον γράμματα τοῦ πρίγκηπος τῆς Ὀράνζης, γνωστοποιούντα εἰς τοὺς κατοίκους ὅτι τὰ περὶ ἄνωρα ἔμελλον νὰ πλημμυρίσωσιν ἕνεκα τῆς γενομένης κατασκαφῆς τῶν προχωμάτων τοῦ ποταμοῦ Μόσα, ὅτι ὁ ἰσπανικὸς στρατὸς θὰ διεσκορπίζετο διὰ τὸ αἰφνίδιον τῆς πλημμύρας καὶ ὅτι στολίσκος πλοιαρίων θὰ ἐκόμιζε τροφὰς εἰς τὴν ἀσχοῦσαν πόλιν.

Ἀπερίγραπτος ἦτο ἡ χαρὰ τῶν κατοίκων τῆς Λεύδης, πάντες εὐλογοῦσι τὰς σωτηρίας περιστρεφά. Τῇ ἐπαύριον ὁ ἰσπανὸς στρατηγὸς ἔπεμψεν ἀπεσταλμένον πρὸς τοὺς πολιορκουμένους μὲ προτάσεις νὰ παραδοθῶσι. «Εἶπέ εἰς τὸν ἀρχηγόν σου, ἀπήντησαν οἱ ἀντιπρόσωποι τῆς πόλεως, ὅτι παρὰ νὰ παραδοθῶμεν προτιμώμεν νὰ φάγωμεν τὸν ἀριστερόν μας βραχίονα· μᾶς ἀρκεῖ ὁ δεξιὸς πρὸς ὑπεράσπισιν τῆς πόλεώς μας». Μετ' ὀλίγας ἡμέρας τὰ προχώματα κατεσρέφοντο, ἡ πόλις περιεκυκλώθη ὑπὸ λίμνης, οἱ πολιορκουόντες ἐφυγαδούθησαν, ἡ Λεῦδη τέλος ἐσώθη ὑπὸ τῶν περιστρεφῶν.—Καὶ κατὰ τὰ 1849 οἱ Βενετοὶ πολιορκούμενοι ὑπὸ τῶν Αὐστριακῶν συνεικονῶν μετὰ τῶν ἐκτὸς διὰ περιστρεφῶν ἀγγελιαφόρων, τὰς ὁποίας εἶχον ἐκ τῶν προτέρων τὴν πρόνοιαν νὰ προετοιμάσωσι πρὸς τοῦτο.

Πολὺ πρὸ τῆς τελευταίας πολιορκίας τῶν Παρισίων πολυάριθμοι περιστρεφά ἐτρέφοντο, ἐν Βελγίῳ¹ μάλιστα, ὅπου ὄχι ὀλίγοι ἰδιῶται δι' ἰ-

1. Μόνη ἡ ἐπαρχία τῆς Liège ἀριθμεῖ 200 χιλιάδας ταχυδρομῶν περιστρεφῶν, ὧν ἡ τιμὴ ποικίλει ἀπὸ 500 ἀχρι 10 φράγκων· ὑπολογίζων τις αὐτῶν κατὰ μέσον ὄρον εἰς 30 φράγκα, εὐρίσκει ὅτι ἡ ὀλικὴ ἀξία τῶν κατοίκων τῶν περιστρεφῶν ἀνέρχεται εἰς τὸ οὐχ! εὐκαταφρόνητον ποσὸν ἐξ

διὰν τέρψιν τὰς ἑκαμμον νὰ πετώσιν ἀπὸ μέρους εἰς μέρος, ὅπως τώρα γίνεται διὰ τοὺς ἵππους εἰς τὰ ἵπποδρόμια. Αἱ οὕτως εἰπεῖν περισσεύουσι αὐταὶ εἶνε καὶ τώρα ἀκόμη ἐν χρήσει, ἀναπτύσσουσι διὰ τῆς συνηθείας τὰς φυσικὰς ιδιότητας τῶν πτηνῶν τούτων. Λαμβάνουσι μίαν περισσευομένην παρ' ἑκάστου τῶν εἰς τοῦτο καταγενομένων ἰδιωτῶν πόλεως τινος τοῦ Βελγίου, τῶν Βρυξελλῶν παραδείγματος χάριν, ἐγκλείουσιν ἔπειτα ὅλους τοὺς πτερωτοὺς ἀεροπόρους εἰς μέγα καλάθιον, τὸ ὁποῖον ἄνθρωπος ἐπὶ τούτῳ ὠρισμένος μεταφέρει ἔπειτα εἰς πόλιν ἀπομακρυσμένην, εἰς Καλαί, εἰς Παρισίους κλ. Πολλὰ ἀπολύσεις τοιούτων περισσευομένων ἐγένοντο πρὸ τριῶν ἐτῶν εἰς Παρισίους πρὸ τοῦ Βιομηχανικοῦ μεγάρου. Μόλις τὸ καλάθιον σκέπασμα τοῦ καλάθιου ἀνεσηκώοντο, ὅλαι αἱ περιστεραὶ ἐπέτων, ἐνόμιζες ὅτι ἦσαν θέλη καὶ ἐκαστὴ διφυθύνετο πρὸς τὸ μέρος, ὅπου εὕρισκετο ἡ φωλιά της. Κατὰ τὸ διάστημα τοῦ ταξιδίου τινὰ ἐκ τῶν πτηνῶν ἀπομακρύνονται τῆς συνοδείας των, ἄλλα ἀποπλανῶνται, ἄλλα ἀποσταίνουσι, τοῦτο δὲ ἐξάγεται διότι δὲν ἐπιστρέφουσιν ὅλα ὁμοῦ. Τινὰ χάνονται καὶ δὲν ἀναφαίνονται πλέον, ἄλλα τοῦτο εἶνε σπάνιον. Ἡ περιστέρα, ἥτις πρώτη ἐπανερχεται κερδαίνει τὸ βραβεῖον, ὃ δὲ ἰδιοκτῆτης της λαμβάνει τὰ χρήματα, τὰ ὁποῖα ἔχουσιν ἐκ τῶν προτέρων κατατεθῆ ἐπὶ τῆς κεφαλῆς τῶν ἄλλων περισσευομένων.

Ἐπάρχουσι διάφορα εἶδη ἀγγελιαφόρων περισσευομένων. Περιστέρα τις διακρινομένη διὰ τὴν νοημοσύνην της καὶ ἀνήκουσα εἰς τὸν κ. Δερουάρ ἐκ Παρισίων, εἶχε τοιαύτας παραδόξους τύχαι, ὥστε θὰ μεταδώσωμεν εἰς τοὺς ἡμετέρους ἀναγνώστας περίληψιν τῆς ἱστορίας της. Διαρκούσης τῆς πολιορκίας ἐξήχθη τῆς πόλεως ὑπὸ τοῦ ἀεροστάτου τοῦ ὀνομασθέντος Γεωργίου Σάνδη, μετὰ τρεῖς ἡμέρας δὲ ἐπανῆλθεν εἰς Παρισίους. Πεντάκις ἐξῆλθε τοιοιούτῳ δι' ἀεροστάτων, ἐπανήρχετο δὲ τακτικὰ εἰς τὸν περισσευομένα κομίζουσα ἐπιστολὰς καὶ ἄλλα ἔγγραφα ἐξῶθεν. Τῆ 23 Δεκεμβρίου ἐτραυματίσθη εἰς τὰ περίχωρα τῶν Παρισίων ὑπὸ πρῶστικῆς σφαίρας καὶ ἐπέσθη ὑπὸ γάλλου χωρικοῦ, ὃ ὁποῖος τὴν παρέδωκε μετὰ τὸ τέλος τοῦ πολέμου πρὸς τὸν κ. Δερουάρ. Ἄλλη περιστέρα, ἐπίσης διακριθεῖσα διὰ τὴν νοημοσύνην της, πεντάκις ἔκαμε παρόμοια ταξείδια κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς πολιορκίας καὶ ἐφονεύθη τὴν 9 Νοεμβρίου εἰς Βολθάρου ὑπὸ γάλλων χωρικῶν, οἵτινες νοήσαντες τὸ σφάλμα των ἔστειλαν πρὸς τὸν νο-

ἐκτομμυρίων φράγκων. Πολλῶν οἰκογενειῶν ὃ μόνος πλοῦτος εἶνε ὃ περισσευομένων ὁσάκις δ' ἀποθάνη γνωστός τις κάτοχος ἐκλεκτῶν περισσευομένων, ἢ πώλησις τοῦ περισσευομένου του ἔχει τὴν αὐτὴν σημασίαν, ἢ ἐν ἄλλαις χώραις ἢ πόλεσιν περιτήμου συλλογῆς εἰκότων ἢ βιβλίων ἢ νομισμάτων.

μάρχην τὸ πτόμα τοῦ μικροῦ ἀγγελιαφόρου. Μετὰ τὸν πόλεμον, ὃ ἰδιοκτῆτης αὐτοῦ κ. θάν Ἰρῶζεβεκ, ἐβαλσάμωσε τὸ ἀτυχὲς πτηνόν.

Πρὸ τῆς πολιορκίας τῶν Παρισίων, πρὸ ἀκόμην καὶ αὐτῆς τῆς ἐφευρέσεως τοῦ ἠλεκτρικοῦ τηλεγράφου, οἱ κερδοσκόποι ἐπιτηδεῖας μετεχειρίζοντο τὰς ἀγγελιαφόρους περισσευομένας. Ἐπῆρχε τακτικὴ ὑπηρεσία ὀργανωμένη μεταξὺ Παρισίων καὶ Βρυξελλῶν, διὰ τῆς ὁποίας ἐμάνθανον οἱ ἐν Βρυξελλῶν ἐνδιαφερόμενοι τὰς τρεχούσας τιμὰς κατὰ τὸ κλείσιμον τοῦ ἐν Παρισίοις χρηματιστηρίου καὶ οὕτως ἠδύνατο ἀσφαλῶς νὰ ἐμπορεύονται.

Μετὰ τὴν μάχην τοῦ Βατερλώ, κατὰ τὰ 1815, λέγεται ὅτι ὁ Ῥοσχίλδ, ὅστις εἶχε ἀποκτήσει ἀγγλικὰς περισσευομένας, τὰς ἀπέλυσε εἰς τὸ Βέλγιον, ἅμα ἔμαθεν ὅτι ἐνίκηθη ὃ γαλλικὸς στρατός. Ὁ ἐν Λονδίῳ ἐμπορικὸς οἶκος Ῥοσχίλδ ἔμαθε τὴν εἰδησιν τῆς καταστροφῆς πολὺ πρὸ τῶν ἀγγλῶν κερδοσκόπων καὶ ἠδυνήθη νὰ ἀγοράσῃ ἄπειρα χρεώγραφα μὲ μεγάλην ὑποτίμησιν, τὰ ὁποῖα ἔπειτα, ὅταν ἡ εἰδησις ἔγεινε κοινῶς γνωστὴ, μετεπώλησε κερδήσας ἐκ τῆς ἐπιπτώσεως ὑπερτιμήσεως σημαντικώτατα ποσά. Σήμερον ἡ κοινὴ χρῆσις τῶν τηλεγράφων δὲν ἐπιτρέπει πλέον εἰς τοὺς κερδοσκόπους νὰ μεταχειρίζονται τοιαῦτα μέσα· χάρις εἰς τὸν τηλεγράφον ἡ ἐμπορικὴ αὐτὴ πάλιν γίνεται πλέον εὐτυχῶς δι' ὁμοίων ὄπλων.

Ὅλαι αἱ ἀγγελιαφόροι περισσευομένας δὲν κατέχουσιν εἰς τὸν αὐτὸν βαθμὸν τὴν νοημοσύνην τοῦ νὰ ἐπανερχῶνται εἰς τὸν περισσευομένα των. Τὰ πτηνὰ ταῦτα πρέπει νὰ τρέφονται μὲ λαθούρια καὶ μὲ ῥόβι· ἐνίοτε ἠμπορεῖ τις νὰ τοὺς διδῆ καὶ ὄλιγον σῆτον, τὸν ὅποτον πολὺ ἀγαπῶσι.

Δύσκολον εἶνε νὰ ἐξηγήσῃ τις τὴν θαυμαστὴν καὶ ὅλως ἰδιάζουσαν τάσιν, τὴν ὁποῖαν ἔχουσιν τὰ ζῶα ταῦτα εἰς τὸ νὰ ἐνθυμῶνται καὶ νὰ ἐπανευρίσκωσι τὰ γνωστά των μέρη χωρὶς νὰ ἀποπλανῶνται. Πολλοὶ πιστεύουσιν ὅτι συνδυάζουσι ταῦτα μεγάλην δξυδέρκειαν καὶ θαυμαστὸν μνημονικὸν καὶ ὅτι ὀρίζουσιν ἐπὶ τῆς γῆς διάφορα καταφανῆ σημεῖα διὰ νὰ μὴ χάνωσι τὸν δρόμον των.

Ἐμπορεῖ τις ὅμως ν' ἀναφέρῃ γεγονότα ἀποδεικνύοντα ὅτι ἡ γνώμη αὕτη εἶνε ἐσφαλμένη. Εἶνε ὁμολογούμενον, ὅτι ἀγγελιαφόροι περισσευομένας, αἱ ὁποῖαι εἶχον συνεθίσει νὰ κάμνωσι μόνον τὸ ταξείδιον τῶν Παρισίων εἰς Βρυξέλλας, μεταφερθεῖσαι ἔξωθεν εἰς Λιβερπούλ, εἰμπόρυσαν νὰ ἐπανελθῶσιν εἰς τὸν περισσευομένα των χωρὶς νὰ χάσωσι τὸν δρόμον, ἂν καὶ δὲν ἦσαν συνεθισμένοι εἰς αὐτόν. Ὅπως καὶ ἂν ἔχη τὸ πρᾶγμα, εἶνε βέβαιον ὅτι ἡ ἀγγελιαφόρος περιστέρα ἔχει πολὺ μνημονικόν, αἰσθάνεται δὲ τὸν τρόπον τινὰ ἀφοσίωσιν πρὸς τὸν τόπον τῆς γεννήσεώς της. Καὶ ὀλόκληρον ἔτος ἂν κρατηθῆ

ἄλλου, πάλιν ἔμπορεῖ νὰ ἐπανεύρη τὴν φω-
λέαν τῆς.

Διὰ νὰ συνθεθῶσι τὰς ἀγγελιαφόρους περι-
στεράς, τὰς γυμνάζουσιν, ὅπως περίπου τοὺς
ἵππους τοὺς ὠρισμένους εἰς τὰ ἵπποδρόμια, νὰ
κάνωσι πρῶτον μὲν μικρὰ ταξείδια, ἔπειτα
δὲ βαθμυδῶν μεγαλήτερα, ἕως ὅτου κατορθώ-
νουν νὰ μορφώσωσιν αὐτὰς ἐντελῶς· τότε ἔμ-
ποροῦν νὰ διατρέχωσιν ἑκατοντάδας λευγῶν καὶ
ἐπανερχονται εἰς τὸν τόπον ἀπὸ τοῦ ὁποίου τὰς
ἀπέλυσαν. Εἶνε δὲ περίεργος ἡ ταχύτης τῆς
πτήσεως τῶν περιστερῶν τούτων· εἰς μίαν ὥραν
διατρέχουσι δώδεκα ἕως δεκαπέντε λεύγας. Ἐν-
νοεῖται ὅμως ὅτι τοῦτο ἐξαρτάται πολὺ καὶ ἐκ
τοῦ ἀνέμου, ὁ ὁποῖος πνέει· ἂν τὸ πτηνὸν ἔχει
τὸν ἄνεμον ἐναντίον θὰ κάμη τὸ ταξείδιόν του
πολὺ ἀργότερον. Ὅταν ἦνε καλὸς ὁ καιρὸς καὶ
δὲν ὑπάρχη οὔτε ὀμίχλη οὔτε χιῶν, δύναται τις
ἀσφαλῶς νὰ παραβάλη τὴν ταχύτητα τῶν πε-
ριστερῶν πρὸς τὴν τοῦ τηλεγράφου. Ἄνδρες σο-
φοὶ ἔχουσιν εἰδικῶς μελετήσῃ τὴν τάσιν τῶν ἀγ-
γελιαφόρων περιστερῶν τοῦ νὰ ἐπανερχονται εἰς
τὸν συνήθη εἰς αὐτὰς τόπον, ἀλλὰ δὲν ἠδυνήθη
ἀκόμη ἡ ἐπιστήμη νὰ φθάσῃ εἰς βέβαιόν τι καὶ
ἀσφαλὲς συμπέρασμα, διότι ὅταν λέγη τις ὅτι
αἱ περιστεραὶ αὗται ἔχουσι φυσικὴν πρὸς τοῦτο
τάσιν, χωρὶς ἄλλως πως νὰ ἐξηγῇ τὸ πρᾶγμα,
δὲν πράττει ἄλλο εἰμὴ σιωπηλῶς νὰ ἀνομολογῇ
ἀμάθειαν.

Εἶπομεν ἀνωτέρω ὅτι ἡ διὰ περιστερῶν συ-
νηθὴ εἶνε ταχυτάτη καὶ ἀσφαλεστάτη, ἔταν
αἱ ἀτμοσφαιρικαὶ περιστάσεις τύχουσιν εὐνοϊκαί.
Διὰ νὰ κατασταθῇ ὅμως αἱ πρακτικῶς ὠφέλι-
μος ἡ ἴδρυσις τοιούτων ἐναερίων ταχυδρομείων
καὶ νὰ χρησιμοποιηθῇ οὕτως ἡ φυσικὴ τῶν πτη-
νῶν τούτων ἀρετὴ, ἔπρεπε νὰ ἐξευρεθῇ μέσον,
διὰ τοῦ ὁποίου νὰ ἔμπορῇ τις νὰ ἐμπιστευθῆται
εἰς αὐτὰ ὅσον τὸ δύνατὸν πλείοτερα ἀγγέλματα
εἰς μικρότερον ὄγκον. Ἄν λόγου χάριν ἡ περι-
στερὰ ἐφορτόνετο μὲ βάρους ὑπέρτερον τοῦ ἐνὸς
γραμμαρίου, ἠδύνατο τότε ἡ πτήσις αὐτῆς νὰ
καταστῇ βραδυτέρα ἕνεκα τοῦ κόπου, τὸν ὁποῖον
τὸ βαρὺ σχετικῶς φορτίον ἤθελεν ἐπιφέρει εἰς
αὐτὴν καὶ ἐκ τούτου νὰ λείψῃ ἡ ἀπαιτουμένη
βεβαιότης ὅτι τὸ ταξείδιον θὰ διεξαχθῇ ἀσφα-
λῶς. Ἄν πάλιν δὲν εἰμπορεῖ τις νὰ προσαρτήσῃ
εἰς τὴν οὐρὰν ἢ εἰς τὸν πόδα τοῦ πτηνοῦ εἰμὴ
φύλλον χαρτίου ὄχι μεγαλήτερον ἐπισκεπτηρίου,
πῶς θὰ κωλυθόνετο εἰς τόσον μικρὸν τόπον νὰ
γραφῶσι τόσα πράγματα, ὅσα εἰς δεινὰς περι-
στάσεις εἶνε ἀνάγκη νὰ γράφονται; Τὸ ζήτημα
τοῦτο φυσικῶς παρουσιάσθη κατὰ τὴν πολιορ-
κίαν τῶν Παρισίων, εὐθὺς ἅμα ἔγεινε σκέψις νὰ
χρησιμοποιηθῶσιν αἱ ἀγγελιαφόροι περιστεραὶ,
ἐλύθη δὲ ἐπιτυχῶς. Διὰ τῆς φωτογραφίας δη-
λαδὴ κατορθώθησαν θαύματα· ἀγγέλματα συγ-
κείμενα ἐξ ἑξ̄ χιλιάδων τυπογραφικῶν γραμμά-

των περιστάλησαν εἰς χαρτίον μικρὸν ὅσον τὰ
συνήθη σιγαρόχαρτα καὶ εὐκολώτατα προσηρτή-
θησαν εἰς τὰς περιστεράς.

Εἰς τὸ ἐξῆς ἡ ὀργάνωσις ἐναερίων ταχυδρο-
μείων θὰ ἔχη ὡς ἀπαραίτητον συμπλήρωμα τὴν
λεγομένην μικροσκοπικὴν φωτογραφίαν· ὅθεν κρί-
νομεν ἀναγκαῖον νὰ εἰπῶμεν ὀλίγα τινὰ ἐνταῦθα
περὶ τοῦ τόσον περιέργου τούτου κλάδου μίας ἐκ
τῶν θαυμαστοτέρων ἐφαρμογῶν τῆς φυσικῆς ἐ-
πιστήμης, κατὰ τοὺς νεωτέρους χρόνους.

Κατὰ τὸ ἔτος 1859 ἐπιβλήθησαν κατὰ πρῶ-
τον εἰς τὸ λεγόμενον Βιομηχανικὸν Μέγαρον
τῶν Παρισίων πολλαὶ χιλιάδες μικρῶν κοσμη-
μάτων, ἐξ ἐκείνων τὰ ὅποια συνήθως κρεμών-
ται εἰς τὰς ἀλύσεις τῶν ὀρολογίων. Τὰ μικρὰ
ταῦτα κοσμήματα ἐμαρτύρουν τὴν θαυμαστὴν
λεπτότητα, εἰς τὴν ὁποίαν δύνανται νὰ φθά-
σωσι τὰ φωτογραφικὰ δοκίμια· εἶχον σχῆμα μι-
κρῶν μικροσκοπιῶν ἐχόντων εἰς τὸ ἐν ἅκρον ἀ-
νάλογον μεγεθυντικὸν φακόν, εἰς δὲ τὸ ἄλλο
τετραγωνίδιον χαρτίου, τοῦ ὁποίου τὸ μέγεθος
δὲν ὑπερβάινε κεφαλήν κερφίδος. Ἄν τις ἀπλῶς
παρετήρῃ τὸ κοσμημάτιον δὲν διέκρινεν ἐπὶ τοῦ
μικροῦ χαρτίου, ὅπερ ἦτο κολλημένον ἐπὶ λε-
πτοτάτης ὑαλίνης λεπίδος, εἰμὴ κηλίδα φαιῶν
ὄλων ἀμορφον, ἅμα ὅμως τὸ ἔβλεπεν εἰς τὸ φῶς
ἐκ τοῦ ἄλλου μέρους διὰ τοῦ μικροῦ φαιῶν διέ-
κρινε καθαρῶτα διάφορα ἀντικείμενα διὰ τῆς
φωτογραφίας εἰκονισμένα.

Ὁ μηχανικὸς κ. Δαγρῶν καταλέγεται μεταξὺ
τῶν μᾶλλον συντελεσάντων εἰς τὸ νὰ καταστῇ
κοινὴ καὶ πρακτικῶς ὠφέλιμος ἡ τόσον περίερ-
γος τέχνη ἡ ὀνομασθεῖσα μικροφωτογραφία.
Πρὸ αὐτοῦ, κατὰ τὸ ἔτος 1858, ἄλλος τις ἐν
Μάγχεστερ τῆς Ἀγγλίας συνέλαβε τὴν ἰδέαν νὰ
ἐφαρμόσῃ εἰδὸς τι ἀντικειμενικοῦ μικροσκοπίου
(objectif-microscope) εἰς τὸν σκοτεινὸν θάλα-
μον τῆς φωτογραφικῆς μηχανῆς καὶ κατάρθωσε
νὰ ἐπιτύχῃ φωτογραφικὰ τινὰ δοκίμια σημαν-
τικῶς σμικρυνμένα. Διὰ τοῦ μέσου τούτου κα-
τωρθώθη κατὰ τὴν πολιορκίαν τῶν Παρισίων νὰ
φορτόνουσι τὰς ἀγγελιαφόρους περιστεράς μὲ
τόσα ἀγγέλματα, ὅσα δὲν θὰ ἠδύνατο ἄνθρωπος
νὰ βαστάσῃ, ἂν ταῦτα ἐγράφοντο κατὰ τὴν
κοινὴν γραφὴν. Ἐγράφον π.χ. εἰς τοῦρ ἅπαντα
τὰ δημόσια ἔγγραφα καὶ τὰς ἰδιωτικὰς ἐπιστα-
λὰς ἐπὶ μεγάλου φύλλου χάρτου τῆς ζωγραφικῆς,
ἐπὶ τοῦ ὁποίου ἐτυποῦντο ἕως εἰκοσι χι-
λιάδες γράμματα. Ὁ κ. Δαγρῶν, ἐξελθὼν τῶν
Παρισίων, περιέστειλε τὸ μέγα αὐτὸ φύλλον εἰς
φωτογραφικὴν πλάκα, τῆς ὁποίας τὸ μέγεθος
ἦτο ὅσον τὸ τέταρτον τῆς ἐπιφανείας συνήθους
παιγνιοχάρτου, ἐκ δὲ τῆς πλακῆς ταύτης ἐτυ-
ποῦντο τὰ δοκίμια ἐπὶ λεπτοτάτου φύλλου χαρ-
τίου καὶ βραδυτέρον ἐπὶ φλούδας κολλοδίου, ἢ
τις ἂν καὶ δὲν ἐξύγιζε πλείοτερον τῶν 5 ὕφε-
καταγράμμων περιεῖχε τόσον ὕλην, ὅσην δύνα-

ται δλόκληρος ἐφημερίς νά περιλάβῃ. Αἱ φλοῦ-
δαι αὐται, περιέχουσαι πλῆθος ἀγγελημάτων, ἐ-
τυλίσσοντο καὶ ἐνεκλείοντο εἰς μικρὸν σωλῆνα
πτεροῦ, μεγέθους ὀδοντογλυφίδος καὶ προσηρ-
τάτο ἔπειτα τὸ παράδοξον τοῦτο γραμματοκι-
νώτιον εἰς τὴν οὐρὰν τῆς περιστερᾶς. Πλὴν τοῦ
φορτίου του τὸ πτηνὸν ἔφερε καὶ σφραγίδα, τὴν
ὁποίαν ἐφρόντιζον νά σφραγίζωσιν ἐπὶ τῆς πτε-
ρυγῆς του καὶ κατὰ τὴν ἀναχώρησιν καὶ κατὰ
τὴν ἀφιξίντου τὰ δύο συνεννοούμενα μέρη, ὡς
ἀπόδειξιν τῆς ἀποστολῆς καὶ τῆς λήψεως.

470 σελίδας τυπωμένας περιέσπειλε τοιοῦτο-
τρόπως ὁ κ. Δαγρῶν καὶ ὁ συνεργάτης του κ.
Φερνί. Ἐκάστη σελὶς περιεῖχε 1500 περίπου
γράμματα, ἤτοι περί τὰ 200 ἀγγέματα. 16
ἐκ τῶν σελίδων τούτων ἐχώρουν εἰς φλοῦδαν 3
ὑφεκατομέτρων μήκους καὶ 5 πλάτους μὴ ζυγί-
ζουσαν πλέον τῶν 5 ὑφεκατομέτρων. Ἡ περι-
στολὴ ἐγένετο κατὰ σμίκρυνσιν $\frac{1}{800}$.

Ἐκάστη περιστερὰ ἔφερεν ἐντὸς σωλῆνος πτε-
ροῦ εἴκοσι περίπου τοιαύτας φλοῦδας, βάρους ἐν
συνόλῳ ὄχι πλέον τοῦ 1 γραμμαρίου. Αἱ εἴκοσι
αὐταὶ φλοῦδαι ὁμοῦ ἀπετελοῦντο ἐκ 300,000
γράμμάτων, ὅσην δηλαδὴ ὕλην περιλαμβάνουσιν
120 σελίδες ἐφημερίδος. Τῶν φωτομικροσκοπι-
κῶν ἀγγελημάτων ἐγένοντο 30 ἕως 40 ἀντίτυ-
πα καὶ ἐστέλλοντο διὰ μιᾶς διὰ τοσοῦτων περι-
στερῶν. Περὶ τὰς ἑκατὸν χιλιάδας ἀγγελημά-
των ἐστάλησαν οὕτως εἰς Παρισίους διαρκού-
σης τῆς πολιορκίας. Ἄν ὅλα ταῦτα τὰ ἐγγρα-
φα ἤθελέ τις τυπῶσει διὰ κοινῶν χαρακτῆρων
ὅθ' ἀπετέλει βιβλιοθήκην ἐκ 500 τόμων! Καὶ
ὅλους αὐτοὺς τοὺς τόμους διεβίβασαν αἱ περι-
στεραὶ!

Ἄμα τὸ τηλεγραφικὸν γραφεῖον ἐλάμβανε
τὸν σωλῆνα, προέβαιεν ὁ κ. Μερκαδιὲ εἰς τὴν
ἀνοιξὶν αὐτοῦ διὰ μαχαιριδίου. Αἱ φωτογραφη-
μένα φλοῦδαι μετὰ μεγίστης προσοχῆς ἐτί-
θετο ἐντὸς μικρᾶς λεκάνης περιεχοῦσης ὕδαρ
καὶ μικρὰν ποσότητα ἀμμωνίας. Διὰ τῆς ἐπι-
δράσεως τοῦ ὕγρου τούτου οἱ μικροὶ κύλινδροι
ἐξετυλίσσοντο· ἐξήρουντο ἔπειτα τὰς φλοῦδας
καὶ ἔθετον αὐτὰς μετὰ τῶν ὑαλίων, οὐδὲν
ἄλλο δὲ ἔμενε πλέον ἢ νά τεθῶσιν αὐταὶ ἐπὶ
τοῦ ἀγωγῶ (porte-objet) φωτοηλεκτρικοῦ μι-
κροσκοπίου. Ἡ φλοῦδα τοῦ κολλοδίου ἀντηνα-
κλάτο ἐπὶ τινος ἐπιφανείας διὰ τῆς ἐπενεργείας
τῆς φωτοηλεκτρικῆς μηχανῆς, ὁμοιαζούσης πρὸς
τὸ μηχανήμα τὸ κοινῶς λεγόμενον μαγικὸς
φανός. Τὰ πρὶν σχεδὸν ἀόρατα γράμματα ἤρ-
χίζον ἀρκετὰ νά μεγθύνωνται, ὥστε οἱ ἀπέ-
ναντι τῆς ἐπιφανείας ἐκεῖνης καθήμενοι ἀντι-
γραφεῖς νά ἠμποροῦν εὐκόλως νά μεταφέρωσιν
ἐπὶ τοῦ χάρτου τὰ γραφόμενα.

Ὅταν ἦσαν πολλὰ τὰ ἀγγέματα, ἡ ἀνά-
γνωσις προέβαινε λίαν βραδέως, συχνάκις ὅμως
κατεμερίζετο ἡ ἐργασία διότι ἡ φλοῦδα περιεῖ-

χε πολυάριθμα τετραγωνίδια ἢ σελίδας, τὰ ὅποια
εὐκόλως ἠδύναντο νά διαχωρισθῶσι καὶ οὕτω νά
γείνη πολλῶν ταῦτοχρόνως ἡ ἀνάγνωσις διὰ τῆς
βοηθείας πολλῶν μικροσκοπίων.

Οἱ κκ. Κορνὺ καὶ Μερκαδιὲ ἐτελειοποίησαν
τὸν τρόπον τοῦ ἀναγινώσκειν διὰ μικροσκοπίου
τοιαῦτα ἀγγέματα. Παρενόβαλον δηλαδὴ τὴν
φλοῦδαν τοῦ κολλοδίου μετὰ τῶν δύο κομματιῶν
ὑαλοῦ καὶ ἔθετον αὐτὴν εἰς μικρὸν ὑαλοφόρον
περβάζι, τὸ ὅποσον διὰ μηχανισμοῦ ἐλάμβανε
διπλὴν κίνησιν, ὀριζόντειον καὶ κάθετον. Ἐκα-
στον μέρος τοῦ ἀγγέλματος διήρχετο βραδέως
διὰ τῆς ἐστίας τοῦ μικροσκοπίου ὅθεν ἐπὶ τῆς
ἀπέναντι ἐπιφανείας τὰ γράμματα ἀνεπτύσσοντο
ἀρκετὰ μεγάλα, ὥστε νά ἠμποροῦν ν' ἀναγνω-
σθῶσι καὶ ν' ἀντιγραφῶσι.

Τέσσαρες ὥραι ἐχρηιάζοντο διὰ τὰς προπαρα-
σκευαστικὰς ἐργασίας τῆς τοιαύτης ἀναγνώσεως
τῶν ἀγγελημάτων, ἡ δὲ ἀντιγραφή αὐτῶν ἀπῆ-
τει ὥρας τινὰς ἀκόμη. Οἱ κκ. Κορνὺ καὶ Μερκα-
διὲ προσεπάθησαν νά φωτογραφῆσωσιν ἀπ' εὐ-
θείας τοὺς ἐν μεγεθύνσει ἐπὶ τῆς ἐπιφανείας ἀπει-
κονιζομένους χαρακτῆρας, ἀλλὰ δὲν ἐπέτυχον
αἱ πρῶται προσπάθειαι των. Βεβαίως καὶ ὁ
τρόπος τῆς ἀναγνώσεως τῶν ἀγγελημάτων τού-
των ἤθελε πολὺ προοδεῦσαι, ἂν ὁ χειμὼν καὶ τὸ
ψῦχος δὲν ἐπῆρχοντο, ἅτινα κατέστησαν ὅση-
μέραι σπανιωτέραν τὴν ἀφιξὶν ἀγγελιαφόρων πε-
ριστερῶν.

Ἡ κακοκαιρία δὲν εἶνε τὸ μόνον ἐμπόδιον, τὸ
ὁποῖον νά παραβλάπτῃ τὴν τακτικὴν τῶν περι-
στερῶν ἀλληλογραφίαν· τὰ ἀγγελιαφόρα πτηνὰ ὑ-
πόκεινται καθ' ὅδον καὶ εἰς ἄλλους κινδύνους, φο-
βερώτατοι δὲ ἐχθροῖ των εἶνε τὰ ἀρπακτικὰ πτηνὰ.
Ἐπιτίθεται ὅτι ἐκ τῶν περιστερῶν, αἵτινες δὲν
ἐπανέρχονται εἰς τὸ σύνθημα μέρος των, πολλαὶ
γίνονται καθ' ὅδον θύμα ἐναερίων πειρατῶν,
τῶν ἱεράκων. Οἱ Κινέζοι, οἵτινες συχνὰ διακρί-
νονται διὰ τὸ εὐφυὲς τῶν ἐφευρέσεών των, ἐπε-
νήσαν περιέργον τρόπον διὰ νά προφυλάξωσιν
ἀπὸ τῶν ἀρπακτικῶν πτηνῶν τὰς ἀγγελιαφό-
ρους περιστεράς, τὰς ὁποίας πολὺ μεταχειρίζον-
ται εἰς τὸ Οὐράνιον Κράτος. Προσαρτῶσιν εἰς
τὴν οὐρὰν των ἐλαφροτάτην σφυρίκτραν ἐξ ἰνδι-
κοῦ καλάμου. Ὅταν δὲ πετᾷ τὸ πτηνὸν, ὁ ἀήρ
εἰσέρχεται εἰς τοὺς μικροὺς σωλῆνας, ὅπου ὑπό-
κειται εἰς δονήσεις παραγούσας ὀξὺν καὶ παρα-
τεταμένον ἤχον. Ἐὰν δὲ αἱ περιστεραὶ ταξεί-
δωσιν ἀγεληδόν, ὅλαι τότε αἱ σφυρίκτραι
ἀποτελοῦσιν ὁμοῦ θορυβῶδη συναυλίαν, ἥτις
μακρὰν ἀκουομένη ἀπομακρύνει τὰ ἀρπακτικὰ
πτηνὰ φοβισμένα. Πολλοὶ ἄνθρωποι ζήσαντες εἰς
Κίναν καὶ μάλιστα εἰς τὸ Πεκίνον, ἀναφέρουσιν
ὅτι πολλάκις ἔτυχε νά ἀκούσωσιν εἰς τοὺς ἀ-
γροὺς ὀξύτατον συριγμὸν, προερχόμενον ἐκ τῶν
μικρῶν σωλῆνων τῶν ἀγγελιαφόρων περιστερῶν,
χωρὶς κατ' ἀρχὰς νά ἠμποροῦν νά νοήσωσι τί ἦτο

δ παράξενος ἐκεῖνος ἦχος, ὅστις ἐφαίνετο ὅτι ἤρχετο ἐκ τοῦ οὐρανοῦ.

Νομίζομεν ὅτι ἡ ἐπιπόνησις αὕτη εἶνε ἀξία νὰ προσελκύσῃ τὴν προσοχὴν τῶν ἀρμοδίων καὶ ὅτι, ἂν πρόκηται νὰ συστηθῶσι τακτικὰ ἐναέρια ταχυδρομεῖα, δὲν πρέπει νὰ παραμεληθῇ αὕτη, ὡς δυναμένη τὰ μέγιστα νὰ συντελέσῃ εἰς τελειοποίησιν τῆς τακτικῆς διὰ περισσευῶν συγκοινωνίας, ἧς ἐπιδιώκεται ἡ σύστασις.¹

Ο ΠΑΡΘΕΝΩΝ

Συνίξιμα· ἰδί' σελ. 471.

2. Τὰ ἀνάγλυφα.

Ἐν τοῖς προηγουμένοις ἀνεφέρομεν τὰ στοιχεῖα, ἐξ ὧν συνέκειτο ἡ τοῦ Παρθενῶνος ἀρχιτεκτονική. Τὸ ἐξωτερικὸν περιστύλιον ἐκοσμεῖτο, ἐκτὸς τῶν χρυσῶν ἀσπίδων χωριζομένων ὑπὸ ἐπιγραφῶν γράμμασιν ὄρειχαλκίνοις, καὶ δι' ἀναγλύφων ἢ μετοπῶν. Αἱ μετόπαι αὗται ἦσαν ἔργα αὐτοῦ τοῦ Φειδίου ἢ τοῦλάχιστον τῶν μαθητῶν αὐτοῦ, καὶ τούτων ἐξόχων τεχνιτῶν, οἵτινες εἶχον ἐκτελέσει αὐτὰς κατὰ τὰ σχέδια τοῦ διδασκάλου. Ἀπετέλουν δὲ αὗται, ἐννευήκοντα δύο τὸν ἀριθμὸν, σειρὰν τετραγώνων ἐπιπέδων, ὧν ἕκαστον περιεῖχε διάφορα πρόσωπα. Ἐπὶ ἐκάστης προσώφους αἱ μετόπαι ἦσαν δεκατέσσαρες, ἐπὶ ἐκάστης δὲ πλευρᾶς τοῦ ναοῦ τριάκοντα δύο.

Παρίστων δὲ τὰ μὲν τῶν ἀναγλύφων τούτων διάφορα ἐπεισόδια τοῦ πολέμου τῶν Κενταύρων, τὰ δὲ τὴν Ἀθηναῶν μαχομένην κατὰ τῶν Γιγάντων ἢ δαμαζούσαν τὸν Πήγασον, οὗ ἐπρόκειτο νὰ ἐπιβῇ ὁ ἦρωας Βελλεροφόντης· ἄλλα πάλιν παρίστων τὸν κατὰ τῶν Ἀμαζόνων πόλεμον, ἐν ᾧ οἱ Ἀθηναῖοι, ὑπὸ τῆς Ἀθηνᾶς βοηθούμενοι, λαμπρὰν ἤρασαν νίκην.

Τὰ ἀνάγλυφα ταῦτα ἀπετέλουν τὸ κυριώτερον τῶν ἐξωτερικῶν τοῦ ναοῦ κοσμημάτων· ἡ περιγραφή ὅμως αὐτῶν δὲν δύναται νὰ γείνη μετὰ πάσης ἀκριβείας, διότι καὶ πρὸ τῆς ἐκρήξεως τῆς πυριταποθήκης ἀκόμη καὶ πρὸ τῆς καταστροφῆς τοῦ κέντρου τοῦ ναοῦ, αἱ μετόπαι ἦσαν ἠκρωτηριασμένα. Οἱ Τοῦρκοι συγχέοντες ἐν

1. Ἐν Παρίσι τοῖς σήμερον αἱ ταχυδρομοὶ περισσευαὶ χρησιμεύουσιν εἰς τὸν τύπον· ὑπάρχει δ' ἐπιτηδες ταχυδρομεῖον διὰ περισσευῶν ἔχον ὑποκατάστημα ἐν Βερσαλλίαις. Καθ' ἐκάστην ἑσπέραν αἱ περισσευαὶ ἀποστέλλονται διὰ τοῦ σιδηροδρόμου ἐντὸς κλωθῶν εἰς Βερσαλλίας. Αὐτόθι οἱ ἀναποκρικταὶ τῶν ἐφημερίδων, μετὰ τὸ πέρασ τῶν συνεδριάσεων τῆς Ἐθνοσυνελεύσεως, συντάττουσι περίληψιν τῶν πρακτικῶν ἐπὶ λεπτοτάτου χάρτου καὶ παραδίδουσι τὸ γράμμα εἰς τὸν φύλακα τοῦ περισσευῶνος, ὅστις προσαρτᾷ αὐτὸ εἰς τὴν πτέρυγαν τοῦ πτηνοῦ καὶ τὸ ἀφίνει ἐλεύθερον. Μετὰ ἡμίσειαν τὸ πολὺ ὕψος οἱ ἐναέριοι ταχυδρομοὶ φθάνουσιν εἰς Παρίσι· μετ' ὀλίγα δὲ λεπτὰ τὰ διάφορα γράμματα διανεμῶνται εἰς τὰς ἐφημερίδας, αἵτινες οὕτω δύνανται νὰ μεταδίδωσι τάχιστα εἰς τὸ δημόσιον τὰς ἐκ Βερσαλλίων εἰδήσεις.

τῶ αὐτῶ μίσει τὰ λείψανα τῆς ἀρχαίας τῶν Ἐλληνῶν θρησκείας καὶ τὰς οἰκοδομὰς τοῦ χριστιανισμοῦ, προσέβηκαν τὰς καταστροφὰς τῶν εἰς τὰς τοῦ πανδαμάτορος χρόνου· εἶχον καταρρίψει τὰς κεφαλὰς καὶ ἀφαιρέσει ἄλλα ἐξέχοντα μέρη, τὰ ὅποια πίπτοντα ἐκ τοῦ ὕψους ἐθραύοντο. Τὸ μέρος, τοῦ ὁποίου περισσότερον ἐφείσθη ὁ χρόνος καὶ ἡ χεὶρ τῶν βαρβάρων, εἶναι τὸ νότιον, τὸ πρὸς τὸ Φάληρον ἐστραμμένον.

Ὁ Γάλλος Carrey ἀπεικόνισεν αὐτὸ ὁποῖον εἶναι, ὅπως ἀκριβῶς καταδείξῃ τὴν σημερινὴν τῶν μετοπῶν κατάστασιν. Καί τοι κατὰ τὸ πλεῖστον ἠκρωτηριασμένα τὰ ἀνάγλυφα ταῦτα, εἶναι ἀριστουργήματα καὶ υπερέχουσι παντὸς γνωστοῦ γλυπτικοῦ ἔργου. Ὁ χρόνος καὶ οἱ βάρβαροι κατέστρεψαν ἢ ἠκρωτηρίασαν τὰ ἀγάλματα τοῦ Φειδίου· ἀλλὰ καὶ ἐν αὐτοῖς ἔτι τοῖς λειψάνοις ἐννοεῖ τις τὴν θαυμασίαν τοῦ γλύπτου τέχνην. Τὸ μέσον τοῦ ἀνατολικοῦ ἀετώματος ἐξηφανίσθη διὰ παντὸς, καὶ οὐδὲν ἔχον αὐτοῦ σώζεται· ἐκεῖ παρίστατο ὁ Ζεὺς καθήμενος ἐπὶ θρόνου, καὶ ἡ Ἀθηναῖα ἵπταμένη ὑπεράνω τῆς κεφαλῆς αὐτοῦ. Ἀπὸ τοῦ ἐνὸς μέρους ὁ Ὑπερίων ἐξήρχετο τῆς θαλάσσης κομιστῆς τῆς ἡμέρας, ἀπὸ τοῦ ἑτέρου δὲ τὸ ἄρμα τῆς Νυκτὸς ἐβυθίζετο πρὸς δυσμὰς εἰς τὴν θάλασσαν. Οἱ ἵπποι τῆς ἡμέρας χρεμετίζουσιν ἐξ ἀνυπομονησίας, λέγει ὁ Βισκόντης.

Περὶ τῶν ἵππων τῆς Νυκτὸς λέγει ὁ λατίνος Μαρτιάλης τὰς ἐκφραστικὰς ταύτας λέξεις· «Πρόσθεσ ὕδωρ καὶ θά νήχωνται.» Ὁ Ἡρακλῆς κατακεκλιμένος ἐπὶ βράχου, καὶ παρ' αὐτῶ ἡ Δήμητρα καὶ ἡ Περσεφόνη, καθήμεναι πλησίον ἀλλήλων, ἀντικρύζουσι τὰς τρεῖς Μοῖρας. Ἡ Ἴρις, ὀρθῇ παρὰ τὴν Δήμητραν, ἐτοιμάζεται νὰ δώσῃ τὴν εἰδήσιν τῆς γεννήσεως τῆς Ἀθηνᾶς, ἐν ᾗ ἡ Νίκη μένει διὰ νὰ ἦναι ἡ ἀχώριστος αὐτῆς σύντροφος.

Ἐπὶ τοῦ δυτικοῦ ἀετώματος παρίσταντο ὁ Ποσειδῶν καὶ ἡ Ἀθηναῖα μαχομένοι περὶ τοῦ τίς ἔσται ὁ προστάτης τῆς Ἀττικῆς. Ὁ θεὸς τῆς θαλάσσης ἀποσύρεται ἠττημένος, καὶ ἡ Ἀθηναῖα ἐτοιμάζεται νὰ ἐπιβῇ τοῦ ἄρματός της. Δὲν σώζεται εἰμὴ ὁ κορμὸς τοῦ Ποσειδῶνος, καὶ ἡ Ἀθηναῖα, κατὰ τὸ πλεῖστον κατεστραμμένη, ἀπολέσασα τὴν ἐκ κεχρυσωμένου ὄρειχαλκοῦ πανοπλίαν της. Ὁ χρόνος ἠκρωτηρίασε τὰ δύο ταῦτα ἀγάλματα, ἀλλὰ ἀφῆκεν αὐτοῖς τὰ ἔχνη τῆς ἀρχικῆς αὐτῶν ωραιότητος. Ἀριστερᾷ ἢ Ἀπτερος Νίκη ὀδηγεῖ τὸ ἄρμα τῆς θεᾶς, καὶ ἀντικρύζει γυμνὸν πρόσωπον, τὸ ὁποῖον ἴσως παριστᾷ τὸν Κέκροπα, τὸν βασιλεῖα τῶν Ἀθηναίων. Παρακείμεναι τῇ Νικῇ ὁ Ἥφαιστος καὶ ἡ Ἀφροδίτη, καὶ εἰς τὸ ἄκρον τοῦ ἀετώματος ὁ Ἴλιος, ἐστηριγμένος ἐπὶ τοῦ ἀριστεροῦ αὐτοῦ βραχίονος, φαίνεται περιχαρὴς ἐπὶ τῇ ἀγγελίᾳ τοῦ θριαμβοῦ τῆς Ἀθηνᾶς. Δεξιᾷ δὲ ἦσαν οἱ τῶ Πο-